

Forslag til forespørgselsdebat om, hvorvidt vi bør ændre offentlighedsloven således, at offentligheden får mulighed for at søge aktindsigt i de offentligt ejede selskaber.

(Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraterne)

Svarnotat

(Formanden for Naalakkersuisut)

Indledningsvis takker Naalakkersuisut for forslaget til forespørgselsdebat om, hvorvidt vi bør ændre offentlighedsloven således, at offentligheden får mulighed for at søge aktindsigt i de offentligt ejede selskaber fra Justus Hansen, Demokraterne. Dette giver mulighed for at belyse vigtige forhold for de selskaber, som ejes af det offentlige.

Det er fra Naalakkersuisuts side et klart ønske, at selvstyre og kommunernes aktieselskaber til enhver tid handler korrekt i forhold til gældende lovgivning.

Det er korrekt, som anført af forslagsstilleren, at den nye danske offentlighedslov rummer en bestemmelse om, at offentlighedsloven som udgangspunkt gælder for selskaber, hvor det offentlige ejer mere end 75 % af virksomheden. Dette gælder dog ikke for børsnoterede selskaber. Derudover gælder det som hovedprincip for, om et selskab bør være omfattet af offentlighedsloven eller ej, om selskabet i altovervejende grad driver virksomhed i direkte konkurrence med private virksomheder eller om selskabet er tillagt beføjelse til at træffe afgørelse i det offentliges sted.

Forslagsstilleren nævner i forslaget til forespørgselsdebat, at både sagsbehandlingsloven og offentlighedsloven allerede er sat i kraft for INI A/S. Dette er korrekt og det er et godt eksempel på, hvilke typer selskaber, der kan være omfattet af reglerne om offentlighed i forvaltningen. INI A/S administrerer udlejningsboliger for selvstyret og de fleste kommuner, hvor Naalakkersuisut og de involverede kommuner med brugen af INI's service har valgt at lægge administrationen af boliger væk fra den offentlige forvaltning og i stedet i et aktieselskab. Jeg kan oplyse, at det ligeledes er vedtaget for Illuut A/S, at dette selskab er omfattet af offentlighedslovens regler.

Det risikerer derimod at skabe væsentlige problemer for konkurrenceudsatte virksomheder, hvis de i samme omfang skulle være underlagt offentlighedsloven. Dette vil give en ekstern part mulighed for at søge aktindsigt i forhold, der ville kunne indeholde forretningsmæssigt følsomme oplysninger. Dette kunne være med til at blottlægge selskabets økonomiske forhold og fortrolige forretningsbetingelser, til skade for selskabets konkurrenceevne. Det er vigtigt for Naalakkersuisut, at de selvstyrejede aktieselskaber får mulighed for at operere i konkurrence på samme betingelser som de privat ejede aktieselskaber.

Det er efter Naalakkersuisuts opfattelse nødvendigt at tage højde for, at de selvstyrejede selskaber er væsentligt forskellige.

Der er for eksempel virksomheder som INI A/S og Illuut A/S, som nævnt tidligere i denne besvarelse.

En anden kategori af selskaber infrastruktur- og forsyningsvirksomheder som Royal Arctic Line A/S, Kalaallit Airports A/S, Tele Greenland A/S, KNI A/S og Sikuki Nuuk Harbour A/S, som i forskelligt omfang driver virksomhed i konkurrence.

En tredje kategori af selskaber er f.eks. udviklingselskaber som Greenland Holding A/S og Visit Greenland A/S. I selskaber som disse selskaber er aktieselskabsformen valgt for bl.a. at sikre en beslutningsstruktur på de pågældende områder, som bl.a. rummer investeringer i privat virksomhed, med armslængde til det politiske og administrative system.

En fjerde type selskab er Royal Greenland A/S, som fuldt ud drives kommercielt, i et konkurrencepræget marked.

Selskaberne udfylder med andre ord forskellige funktioner i det grønlandske samfund varetager i meget forskelligt omfang forvaltningsvirksomhed, lige som de i forskelligt omfang er udsat for konkurrence. Det er vigtigt at holde sig for øje.

Naalakkersuisut tilstræber, i rammerne for de selvstyrejede selskabers virke, at efterleve et grundlæggende princip om ens fordele. Herved skal forstås, at det hverken skal være en særlig ulempe eller en særlig fordel for et selskab at være ejet af Selvstyret, i forhold til en privat ejet konkurrent. I sådanne tilfælde bør der gælde lige betingelser i markedet, hvor behovet for åbenhed og mulighed for indsigt løses inden for rammerne af selskabsloven og årsregnskabsloven.

Naalakkersuisut kan ikke tilslutte sig tiltag, som giver ulige markedsvilkår for offentligt og privat ejet virksomhed. Det er dog ikke ensbetydende med, at Naalakkersuisut finder ønsket om åbenhed og transparens uvæsentlig. Naalakkersuisut opfordrer ledelserne i de offentligejede aktieselskaber til at følge retningslinjerne for god selskabsledelse og sikre den fornødne åbenhed, som selskabslovgivningen tilskriver.

Med disse bemærkninger ser Naalakkersuisut frem til Inatsisartuts debat.